

19. 2. 2019

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Nález Ústavního soudu - průlomové rozhodnutí o nárocích osob pojištěných v rámci tzv. flotilového pojištění

Dne 9. října 2018 vydal Ústavní soud nález IV. ÚS 3009/17, kterým prolomil dosavadní praxi soudů ve věcech nároků pojištěných osob v rámci flotilového pojištění. Doposud nebyla pojištěná osoba v případě pojistné události vždy osobou oprávněnou domáhat se poskytnutí pojistného plnění před soudem, a to z důvodu, že není stranou pojistné smlouvy. Ústavní soud nově judikoval, že i pojištěná osoba má aktivní věcnou legitimaci k podání žaloby na pojistné plnění.

Kontext i konkrétní okolnosti Ústavním soudem řešeného případu uvádíme níže.

Flotilové pojištění

Zákon č. [37/2004](#) Sb., o pojistné smlouvě a o změně souvisejících zákonů („**zákon o pojistné smlouvě**“), definoval pojistnou smlouvu jako smlouvu o finančních službách, ve které se pojistitel zavazuje v případě vzniku nahodilé události poskytnout ve sjednaném rozsahu plnění a pojistník se zavazuje platit pojistné. Pojištěným je pak osoba, na jejíž život, zdraví, majetek, odpovědnost za škodu nebo jiné hodnoty pojistného zájmu se soukromé pojištění vztahuje. Obdobně pak stanoví i zákon č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník, který zákon o pojistné smlouvě nahradil.

Termín **flotilové pojištění** je v praxi používán k označení pojištění cizího pojistného rizika, kdy pojišťovna uzavře rámcovou pojistnou smlouvu s pojistníkem, který je často také zprostředkovatelem pojištění, a jednotliví klienti jsou pak pouze osobami pojištěnými. Klienti, kteří hradí pojistné, tedy nejsou pojistníkem jako stranou pojistné smlouvy, ale pouze pojištěnou osobou.

Dosavadní rozhodovací praxe

Nejvyšší soud doposud ve své rozhodovací praxi týkající se problematiky pojištění cizího pojistného rizika a související aktivní věcné legitimace pojištěných osob (např. rozsudek ze dne 20. června 2017 sp. zn. 23 Cdo 4513/2016-155, rozsudek ze dne 31. července 2012, sp. zn. 32 Cdo 4115/2010, v procesní otázce pak usnesení ze dne 30. května 2002, sp. zn. 20 Cdo 2114/2000, a ze dne 13. října 2004, sp. zn. 26 Cdo 2136/2004) vycházel z výkladu zákona o pojistné smlouvě a zákonné definice stran pojistné smlouvy. Nejvyšší soud tak dovozoval, že flotilové pojištění není smlouvou uzavřenou ve prospěch třetího a pojištěné osoby tak nejsou oprávněny domáhat se

pojistného plnění z ní plynoucího, ať už za sebe anebo za jiného, nepřiznává-li jim pojistná smlouva toto právo výslovně.

Případ rozhodovaný Ústavním soudem

Ústavní soud se zabýval případem, kdy se stěžovatelka rozhodla koupit rodinný dům a pozemky. Uzavřela smlouvu o poskytnutí hypotečního úvěru s bankou, na základě které jí byl poskytnut hypoteční úvěr, a zároveň jí banka nabídla možnost pojištění úvěru. Stěžovatelka tak přistoupila k pojištění pro případ smrti nebo invalidity na základě rámcové pojistné smlouvy uzavřené mezi pojišťovnou, jako pojistitelem, a bankou, jako pojistníkem. Oprávněným příjemcem pojistného plnění měla být v případě pojistné události banka.

Následně Česká správa sociálního zabezpečení rozhodla v důsledku zdravotních potíží stěžovatelky o stěžovatelčině invaliditě III. stupně. Stěžovatelka v této souvislosti nahlásila pojistnou událost pojišťovně a požádala o pojistné plnění, spočívající v plnění bance namísto splátek hypotečního úvěru. Pojišťovna však stěžovatelce pojistné plnění poskytnout odmítla z důvodu tvrzeného uvedení nepravdivých informací o stěžovatelčině zdravotním stavu při sjednání pojištění.

Stěžovatelka podala žalobu u okresního soudu a domáhala se pojistného plnění. Okresní soud její žalobu zamítl s odůvodněním, že stěžovatelka není smluvní stranou pojistné smlouvy uzavřené mezi bankou a pojišťovnou, a tedy není aktivně věcně legitimována k podání žaloby. Ve finální fázi řízení tento závěr potvrdil i Nejvyšší soud s odkazem na svou dosavadní rozhodovací praxi. Nejvyšší soud uzavřel, že stěžovatelka je jako pojištěná osoba pouze objektem pojištění, jehož pojistné riziko si pojistila banka, která jediná může být v případném sporu o výplatu pojistného plnění z této smlouvy aktivně legitimována. Právní ani ekonomický zájem stěžovatelky na vypořádání smluvních vztahů založených rámcovou pojistnou smlouvou mezi pojišťovnou a bankou nemůže sám o sobě stěžovatelce založit aktivní věcnou legitimaci ve sporech o plnění z takové smlouvy (neobsahuje-li pojistná smlouva ujednání, ze kterého by pro stěžovatelku jako pojištěnou osobu plynulo právo na výplatu pojistného plnění anebo právo domáhat se svým jménem výplaty tohoto plnění ve prospěch pojistníka).

V praxi tak ale nastala situace, kdy v důsledku neposkytnutí pojistného plnění bance ze strany pojišťovny, nebyl hypoteční úvěr splácen řádně a banka se zaplacení dlužné částky domáhala po stěžovatelce u soudu, aniž by se současně domáhala pojistného plnění po pojišťovně.

Stěžovatelka v rámci ústavní stížnosti upozornila na výše uvedené důsledky právního výkladu Nejvyššího soudu, které jsou dle jejího názoru protiústavní, a dále upozornila na skutečnost, že pojišťovna a banka jsou součástí jednoho holdingu.

Právní závěr Ústavního soudu

Ústavní soud došel k závěru, že **stěžovatelka se v dané situaci nacházela v postavení spotřebitele a zároveň slabší strany** a jejím primárním zájmem je vyplacení pojistného plnění. V tomto případě Ústavní soud přihlédl i k tomu, že banka a pojišťovna jsou součástí stejného holdingu a banka tak nemusela mít zájem získat pojistné plnění od holdingově propojené pojišťovny. V důsledku rozhodnutí Nejvyššího soudu tak nemohla stěžovatelka požadovat pojistné plnění přímo od pojišťovny, a zároveň neměla žádný prostředek, kterým by přiměla banku, aby se dožadovala pojistného plnění u pojišťovny sama.

Ústavní soud judikoval, že: *„Stěžovatelka jakožto pojištěná sice de lege lata nemá (přímo) právo na plnění ze smlouvy o pojištění cizího rizika, ale má, s ohledem na to, že je osobou, která platí pojistné*

(a tudíž z toho očekává prospěch), zájem na tom, aby bylo z pojistné smlouvy plněno (v konečném výsledku) v její prospěch. Vystavení stěžovatelky do situace, ve které nemá možnost se jakkoli domáhat poskytnutí pojistného plnění z pojištění hypotečního úvěru, ke kterému přistoupila podpisem přihlášky k pojištění a pravidelně měsíčně platila pojistné, je s ohledem na okolnosti posuzované věci zjevnou kvalifikovanou vadou soudního rozhodování a porušením ústavně zaručeného práva na soudní a jinou právní ochranu garantovaného v článku 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.“

Ústavní soud uzavřel, že **stěžovatelka je aktivně věcně legitimována k podání žaloby**, kterou se bude domáhat poskytnutí pojistného plnění, a tím posílil právní postavení pojištěných osob v rámci flotilového pojištění a možnosti jejich procesní obrany.

Jan Procházka,
advokát a partner

Tereza Davidová,
advokátka

[Ambruz & Dark Deloitte Legal s.r.o., advokátní kancelář](#)

Karolinská 654/2
186 00 Praha 8

Tel.: +420 246 042 100

Fax: +420 246 042 030

e-mail: legalcz@deloittece.com

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Převodní ceny v judikatuře a sporech se správcem daně](#)
- [Nový daňový režim ESOP v České republice od roku 2026. Posun k ekonomické realitě a mezinárodním standardům?](#)

- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [SCHEJBAL& PARTNERS stáli u získání jedné z prvních licencí dle MiCA v ČR](#)
- [Mezinárodní dožádání a lhůta pro stanovení daně: kritéria účelnosti, věcnosti a včasnosti v judikatuře](#)
- [Prověřování zahraničních investic a kybernetická regulace: řízená služba jako nová transakční proměnná](#)
- [Nová úprava kvalifikovaných zaměstnaneckých opcí](#)
- [Silná koruna: jaké dopady má posilující koruna na české firmy](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc únor 2026](#)
- [Nejvyšší správní soud vymezuje nové hranice zneužití práva u běžných nákladů na reklamu](#)
- [Aktuální judikatura k holdingovým strukturám](#)